

Pastaraisiais metais stebimas vis didesnis žmonių atsigręžimas į dvasines vertybes. Vis aiškiau suvokiama, kad tikrasis gyvenimas nėra vien tai, kas materialu bei apčiuopiama. Kiekvienas kelio į dvasingumą ieško savaip, o vienas jų – piligriminės kelionės. Apie jas kalbamės su tokias į Jeruzalę organizuojančia psichoanalitike, aiškiarege, tarologe **Gerda Red**.

Nuotrauka iš asmeninio albumo

ŠVENTAIS piligrimų KELIAIS...

Kas yra piligriminės kelionės, kuo jos skiriasi nuo pažintinių?

Išvertus iš lotynų kalbos, „piligrimas“ yra šventų vietų lankytojas, keliaujantis maldininkas. Tokios kelionės į Palestiną prasidėjo dar IV a. Nuo XV a. tokioms kelionėms būdavo būtinas dvasinės valdžios leidimas. Kelionės tuomet prasidėdavo iš Venecijos. Užsiauginę ilgas barzdas piligrimai rengdavosi specialią aprangą: pilkus arba rudus apsiaustus, graikišką kriauklėmis išsiuvinėtą plačiakraštę skrybėlę, į rankas imdavo lazda, gabendavosi šventaknygę ir iš moliūgo išskaptuotą indą. Prie apsiausto ir skrybėlės būdavo prisiūti raudoni kryžiai. Venecijoje piligrimas susitardavo ir net sudarydavo sutartį su laivo kapitonu, kuris įsipareigodavo jį lydėti ir būti tarsi gidu šventose vietose, visos kelionės metu tiekti jam maistą, jį saugoti, net mokėti musulmonų valdžiai. Pamažu viskas darėsi paprasčiau. Turtinigi valdovai vietoj savęs siųsdavo tarnus, vėliau net buvo įkurtos nuomojamų profesionalių piligrimų draugijos. Tai ypač išpopuliarėjo XVI a. Vokietijoje. Nuo 1881 m. Prancūzijoje kasmet organizuojamos grandiozinės kelionės į Šventąją Žemę. Vienu metu keliaudavo 300–400 žmonių. Esą taip valstybė išmeldžia ir nuolankiai gailisi savo nusikaltimų prieš maldos namus. Nuo 1870 m. tokias piligriminės keliones organizuodavo pranciškonai Vienoje ir Miunchene. Rusija tai propagavo nuo krikščionybės įvedimo, apie tūkstantį metų. Vėliau piligrimai jungėsi į mažesnes grupes. Jie vykdavo per Konstantinopolį, kelionė trukdavo net dvejus metus. Ne visi grįždavo į tėvynę. XV a. rusų piligrimystėje įvyko lūžis, turkai okupavo Konstantinopolį ir kelionės nutrūko. Jos atgijo tik XVI a. antroje pusėje.

Kaip pati susidomėjote tokiomis kelionėmis?

Dažnai lankausi Izraelyje, čia turiu artimų draugų. Pamažu artimieji ir pažįstami pradėjo prašyti vykti kartu. Būdama šventose vietose supratau, kad tokį dalyką turiu, net privalau parodyti tiems, kuriems tai reikalinga. Pažintis su šventomis vietomis padeda kitaip pažvelgti į gyvenimą, apsivalyti nuo rūpesčių, atsipalaiduoti. Domiuosi kabalistika, esu išmaišiusi Šventąją Žemę ir šalia esančias kai kurias valstybes, todėl visuomet padedu besikreipiantiems. Kas kartą, kai

Nuotrauka iš asmeninio albumo

nuvykstu į Izraelį, atrandu jame kažką naujo. Mano darbe susikaupia daug negatyvo, todėl piligriminėse kelionėse apsivalau, gaunu apsaugą – juk lankome pačias švenčiausias vietas. Tuomet aplanko euforija, kasdieniai rūpesčiai nublinksta.

Papasakokite apie pirmąją piligriminę kelionę. Kokie įspūdžiai vis dar gyvi?

Į piligriminės keliones vykstu jau 10 metų – tiek viena, tiek su bendraminčių kompanija. Pirmoji vyko draugų Marijos ir Oleksandr kvietimu. Už tai jiems esu labai dėkinga. Jie mane globojo ir suorganizavo apžvalginį turą po visą Izraelį. Taip pat turėjau progą ilsėtis prie Negvosios jūros. Pirmą kartą pamačiusi Izraelį iš karto jį įsimylėjau, likau pakerėta jo didybės, kultūros, žmonių išminties. Tuo metu turėjau santuokinių problemų, nepasitikėjau savimi ir skendėjau dvejojėse. Šventojoje Žemėje pasijutau kur kas geriau ir namo grįžau jau pakelta galva

žinodama, kaip toliau elgsiuosi. Tąkart Raudų sienoje palikau ant lapelio užrašytą norą, iškart gavau ir palaiminimo ženklą – aplink mane apskriejo baltas balandėlis, nusileido ant peties, snapeliu prisiglaudė prie skruosto. Tai Šventosios Dvasios ženklas. Norai netrukus vienas po kito ėmė pildytis.

Jau pirmą kartą išsiruošusi į piligriminę kelionę domėjausi kabalistika – senu judėjų tikėjimu. Jo labai daug taro kortose, su kuriomis dirbu. Todėl kelionės metu dar labiau gilinausi į šį tikėjimą, net aplankiau miestelį siauromis gatvelėmis Safedą, kuriame yra Kabalos ištakos. Apskritai kelionė buvo įspūdinga. Jau tada pajutau, kad mano misija yra kuo daugiau žmonių supažindinti su šia Šventąja Žeme. Tai šalis, kurioje viskas įmanoma. Ką jau kalbėti apie klestinčią ekonomiką, puikią sveikatos priežiūros sistemą, gyvenimo kokybę išėjus į užtarnautą poilsį. Ypač įdomūs vestuvių, laidotuvių papročiai. Visa tai kone mistika.

Nuotraukos iš asmeninio albumo

Išsimaudžius Jordano upėje, prisilietus prie olos, kurioje gimė Jėzus, tarsi persmelkia nežemiška šviesa, dingsta metų našta, priekaištai sau ir gimsta naujas žmogus.

Piligriminių kelionių kryptių yra įvairių. Kaip pasirinkti savąją?

Piligriminių kelionių iš tiesų yra nemažai. Nė nereikia toli dairytis, jų yra ir Lietuvoje, tarkime, Šiluva. Taip pat galima keliauti į kaimyninę Lenkiją, pvz., Čens-takavą. Ieškantys tolesnių kryptių laukia Meksika, Filipinai, Brazilija, Graikija, Kipras... Tokių vietų begalė. Šventoji Trejybė palieka savo prisilietimą, tarsi duoda ženklą. Juk faktai kalba patys už save – daugybė šventas vietas aplankusių žmonių nušvinta, atranda ramybę, net pagyja nuo nepagydomų ligų. Atgailaujantiems suteikiama antra proga. Aurelijus Augustas yra sakęs: „Pasaulis – tai knyga. Ir kas jos neperskaitė – perskaitė tik vieną puslapį“. Žmonės tapo dvasingesni, jie ilgisi ne komercinių, o dvasinių kelionių. Todėl pagal savo galimybes leidžiasi į pažintį su šventomis vietomis, kur būta apsišviškimų. Savąją kelionę kiekvienas pasirenka pagal širdies šauksmą.

Kaip tinkamai pasiruošti piligriminei kelionei, kad ji praeitų sklandžiai?

Siūlyčiau pirmą kartą į pasirinktą šalį vykti su ją pažįstančiu lydinčiu asmeniu. Jis parinks optimaliausią kelionės maršrutą, padės iškilus įvairiems klausimams. Svarbiausia – būti pasiruošus moraliskai, taip pat neapsikrauti daiktais ir pasiimti tik tai, kas tikrai būtina. Prieš vykstant į konkrečią šalį būtina apie ją paskaityti. Prieš išvykstant gerai apsvarstyti, ar labiau domina komercinė turistinė kelionė, ar piligriminė, orientuota į sakralines istorines vietas. Beje, tokios kelionės kainuoja gerokai pigiau!

Jūs organizuojate keliones išskirtinai į Jeruzalę. Kodėl tik čia?

Pati esu ne kartą buvusi Jeruzalėje, ją puikiai pažįstu, galiu daug papasakoti. Todėl tai yra kraštas, kur raginu grįžti vėl ir vėl. Čia teka Jordano upė, kur maudėsi Kristus, čia didžiąją nuodėmę

padarė pirmieji žmonės – Ieva ir Adomas, čia Dovydas nugalėjo Gali-jotą... Jaučiu, kad mano

misija yra suteikti kitiems progą prisilieti prie tų šventų vietų, kurios minimos Biblijoje. Savo darbe sutinku nemažai pasimetusių žmonių, visuomet jiems papasakojau apie Šventąją Žemę ir skatinu atostogoms rinktis būtent dvasinę kryptį. Juk Izraelis – šalis, kur sueina visos trys religijos, todėl čia plūsta piligrimai iš viso pasaulio. Čia yra tiek daug, ką verta pamatyti. Su piligrimais aplankome įvairias vietas, bet daugiausia laiko skiriama Jeruzalei. Čia randame judėjų, krikščionių ir musulmonų pėdsakų. Mieste apstu lankytinų vietų. Jo simbolis yra karalius Saliamono statyta pirmoji šventykla, kuri vėliau buvo nugriauta ir atstatyta valdovo Erodo I Didžiojo. Papuoletą jį judrų musulmonų turgų toliau akį traukia Auksinis kupolas – judėjų simbolis. Čia saugomas didžiojo pranašo plaukas. Uoloje po kalnu yra vadinamasis Sielų šulinys, kur, pagal legendą, susirenka mirusiųjų sie-

los. Už kelių laiptelių nusileidus papuolame į didžiausią mečetę Al Aksą. Žinoma, kaipgi nepaminėti Raudų sienos, kur meldžiamasi ištisas dienas. Ši siena dar vadinama Dievo pašto dėžute: į jos tarpelius prikaišiota šimtai raštelių, kuriuose žmonės prašo įvairiausių pagalbų. Kartą per mėnesį rašteliai surenkami ir palaidojami Alyvų kalne. Pasukus nuo Raudų sienos gilyn papulsime į Išganytojo cerkvę, o visai šalia – Dievo karsto šventykla. Kelionė po senamiesčių baigiasi Jafos vartais ir citadele. Joje – miesto muziejus.

Kokios būna piligrimų reakcijos pirmą kartą aplankius Šventąją Žemę?

Piligrimų reakcijos išlipus iš lėktuvo ir pagaliau išvydus Šventąją Žemę būna įvairios. Išlipus iš lėktuvo pirmiausia susiduriama su dideliu karščiu – klimatas čia labai šiltas. Dauguma keliautojų džiaugiasi pagaliau pasiekę galutinį tikslą, grožisi panorama, pastebi šalies skirtumus. Izraelyje paprasta keliauti, mat čia gerai išvystyta viešojo transporto sistema. Be to, žmonės sutinkami svetingai – kiekvienam įteikiama dovanėlė su informacija apie šalį bei Negyvosios jūros produktu. Izraelis yra šalis, kur gerbiamas kiekvienas, ypač senjorai.

Kaip atrodo įprasta diena per piligriminę kelionę?

Keliamės anksti, įprastai gauname sausų pusryčius ir leidžiamės į kelionę. Su maršrutu susipažįstame dar iš vakaro, kai maloniai pabendraujame motelio ar svečių namų bendrume hole. Izraelis svetingas visiems – ir energingiems suaugusiems, ir vaikams, ir senjorams, ir sergantiems ar neįgalumą turintiems asmenims. Nesu mačiusi kitos šalies, kur į lankytinus objektus įleistų su savu maistu, termosais, kur beveik visi vieši tualetai yra nemokami. Pažinčiai su įdomiais objektais skiriame visą dieną ir įprastai į nakvynės vietą grįžtame vėlai, pilni įspūdžių ir maloniai išsekę. Energijos reikalauja ėjimas nelygiu grindiniu, o ir šventų vietų energetika itin stipri. Grįžę būname nusitekę rimtai, norisi greičiau kristi į lovą. Po tokios turiningos dienos kita įprastai būna lengvesnė, su poilsiu prie jūros.

Jeigu reikėtų rekomenduoti tris lankytinas vietas Šventojoje Žemėje, kokios jos būtų?

Be abejo, pirmą vietą tektų Jeruzalei, po jos – Negyvoji jūra. Apskritai šalyje yra labai daug ką pamatyti. Dar išskirčiau Galilėją, Eilatą, stebuklinguosius Baha-

jų sodus, Palestiną, Jėzaus gimimo vietą Betliejų. Kur dar Tiberiados (Kinerto) ežeras, kurį perėjo Jėzus. Piligrimai prie jo rengiasi specialius baltus marškinius ir 7 kartus murkteli po vandeniu – krikšto atnaujinimas. Dar nepaminėjau Nazareto, kur arkangelas Gabriėlius apsišviškė Mergelei Marijai.

Kokias kitas piligrimines kryptis patiesate išbandžiusi?

Mėgstu keliauti, todėl esu išbandžiusi keletą piligriminių kryptių, bet nuostabesnės už Šventąją Žemę neradau. Juk čia vaikščiojo bibliniai personažai! Be to, iš Izraelio nesunku pasiekti kitą stebuklingą vietą – uoloje išskaptuotą Petros miestą Jordanijoje. Taip pat galima nusigauti iki Tabos kurorto Egipte. Pati dar norėčiau ir planuoju aplankyti Meksikos piramides, Filipinų šventas vietas, Rusijos Baikalo šamanus ir Altajaus kalnų miško dvasias.

Piligrimystės kryptių turime ir Lietuvoje. Galbūt verta pradėti nuo jų ir tik tuomet leistis toliau?

Taip, savo žemėje irgi turime stebuklingų vietų. Tai Šiluvos bažnyčia, kur apsišviškė Mergelė Marija, Karmazinių piliakalnis, Laumės duobė, nuostabioji Nida, Puntukas, Baubliai, Aušros vartai... Lietuvoje apstu nuostabių vietų. Žinoma, pirmiausia reikia aplankyti, kas po nosimi. Tam puikiai tinka vasara. Atvėsus orams palanku pažinti tolesnius kraštus, taip pat ir Izraelį, kuriame visuomet šilta.

Kokie žmonės dažniausiai vyksta į piligrimines keliones? Kam jas rekomenduotumėte?

Dažniausiai piligrimines keliones renkasi solidesnio amžiaus žmonės su šeimos nariais, draugais. Tie, kurie praėję gyvenimo universitetą, ne kartą buvę turistinėse kelionėse, regėję įvairių šalių. Yra net tokių, kurie nemėgsta keliauti, bet sako privalantys aplankyti Šventąją Žemę. Žmonės į tokią kelionę leidžiasi ieškodami sielos draugų, bendraminčių. Čia keliauja nusivylę gyvenimu ir savimi, ieškantys laimės ir ją jau radę. Visi šie keliautojai yra nuostabūs. Visi jie dvasingi, nes į piligriminę kelionę leidžiasi tie, kurie supranta sakralinių dalykų vertę. Įprastai tokie žmonės turi daug ką papasakoti. Žinoma, yra ir tokių, kurie vedini ne dvasiniu, o fiziniu tikslu, tarkime, papleptinti kūną Negyvojoje jūroje, išsigydyti alergijas. Jordano upė apskritai daro stebuklus – čia išsimaudę išgyja

nuo įvairiausių negalių, todėl keliautojai marškinius, su kuriais maudosi šventame vandenyje, veža ir namuose likusiems ligoniams, kurie patys atvykti jau negali.

Dar viena keliautojų grupė tiesiog nori išbandyti save, būti ezoteriniame pasaulyje, eiti Jėzaus keliu, vienokiu ar kitokiu būdu prisilieti prie stebuklo. Ypač piligrimines keliones mėgsta užsienio lietuviai. Beje, į piligriminę kelionę gali leistis ir netikintieji. Tokios kelionės nėra susijusios su asketizmu, atgailavimu ar meldimusi. Tai prisilietimas prie šventų vietų, savęs suvokimas ir dvasinių vertybių ieškojimas. Galų gale, kiekvienas turime savo tikėjimą ir Dievas yra kiekviename mūsų.

Šiais laikais žmonės vis labiau gilina sielą save, dvasingumą, siekia vidinio augimo. Piligriminės kelionės su tuo glaudžiai susijusios, tad ar pastebite jų populiarumo augimą?

Piligriminės kelionės nėra populiaros, nes dauguma renkasi komfortą, tokia jau žmogaus prigimtis. Visgi dvasingus asmenis piligrimystė domina vis labiau. Jie puikiai žino, kad negyvens 5 žvaigždučių viešbutyje, kur viskas įskaičiuota, bet tai ir nėra jų tikslas. Dvasinės kelionės gali būti mažiau patogios fiziškai, bet dovanoja didelį dvasinį turtingumą: grįžtame dvasiškai palengvėję, susikauptę, tarsi našta nuo pečių nusimetę. Akys spindi. Tiek moterims, tiek vyrams iš dėkingumo veržiasi ašaros. Tai sunku papasakoti žodžiais, reikia patiemis pajusti. Išsimaudžius Jordano upėje, prisilietus prie olos, kurioje gimė Jėzus, tarsi persmelkia nežemiška šviesa, dingsta metų našta, priekaištai sau ir gimsta naujas žmogus. Daugelis patyrę šį stebuklą į Šventąją Žemę leidžiasi kasmet. Jūratė Survilė

ĮDOMU

- Atsižvelgiant į dydį, Izraelis yra daugiausia imigrantų priklaudusi pasaulio šalis. Per 60 metų priėmė tiek žmonių, kad jie sudaro 350 % natūralios populiacijos.
- Tai labai ekologiška šalis, kur net 93 % namų ūkių vandens šildymui naudoja saulės energiją. Tai didžiausias procentas pasaulyje.
- Izraelis yra daugiausia muziejų (skaičiuojant vienam gyventojui) turintis kraštas.
- Negyvoji jūra – žemiausia vieta planetoje.
- Izraelis yra vienintelė valstybė, kuri atgailavino nebeįdomią kalbą (hebrajų) ir padarė ją valstybine.
- Kasmet Jeruzalę pasiekia per tūkstantis Dievui adresuotų laiškų.